JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS DÁMASO RUIZ-JARABO COLOMER

13 päivänä marraskuuta 2001 [1]

1. Alankomaiden kuningaskunta on nostanut EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 230 artikla) nojalla kanteen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1995 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 3 päivänä helmikuuta 1999 tehdystä komission päätöksestä 1999/187/EY. [2]

Kanteessa vaaditaan päätöksen kumoamista siltä osin kuin siinä määrätään Alankomaiden osalta yhteenvetokertomuksessa esitetyin perusteluin 117 277 Alankomaiden guldenin (NLG) [3] suuruisesta korjauksesta, joka vastaa 50:tä prosenttia menoista, jotka on ilmoitettu EMOTR:lle hampuntuotannon tukien osalta varainhoitovuodelta 1995 ja joiden suuruus oli 234 553 NLG.

I Yhteisön lainsäädäntö

2. Yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta annetussa asetuksessa N:o 729/70 [4] määritetään ne jäsenvaltioiden menot, jotka rahoitetaan EMOTR:n tukiosastosta, sekä edellytykset, joiden täyttyessä rahoitus voidaan myöntää. Asetuksen 3 artiklan mukaan yhteisön sääntöjen mukaisesti aloitetut maatalousmarkkinoiden säätelemiseen tähtäävät interventiot rahoitetaan. Asetuksen 8 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot toteuttamaan toimenpiteet, jotka ovat tarpeen rahastosta rahoitettavien toimien tosiasiallisen toteuttamisen ja niiden asianmukaisuuden varmistamiseksi, sääntöjenvastaisuuksien estämiseksi ja niihin kohdistuvien seuraamusten toteuttamiseksi sekä sellaisten summien takaisinperimiseksi, jotka on menetetty sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien seurauksena.

3. EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä annetussa asetuksessa N:o 1723/72 [5] säädetään, että jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle joka vuosi rahoitettuihin menoihin liittyvät tilit hyväksymistä varten.

1 — Alkuperäinen kieli: espanja.

2 — Tiedoksiannettu numerolla K(1999) 209 (EYVL L 61, s. 37).

3 — Ks. 4.7.4.1.2 kohta. Hampuntuotantoon myönnetty tuki (budjettikohta 1402).

4 — 21.4.1970 annettu neuvoston asetus N:o 729/70 (EYVL L 94, s. 13).

5 — 26.7.1972 annettu komission asetus N:o 1723/72 (EYVL L 186, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 1.2.1988 annetulla komission asetuksella N:o 295/88 (EYVL L 30, s. 7).

4. Komissio antoi 4.6.1993 EMOTR:lle selvityksen,[6] joka oli nimeltään "Rahoituksellisten seuraamusten määrittämisestä EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevaa päätöstä valmisteltaessa" ja jossa vahvistettiin suuntaviivat, joita olisi sovellettava laadittaessa yhteenvetokertomusta varainhoitovuodelta 1990 ja sitä seuraavilta vuosilta. Selvityksen liitteessä I käsitellään "tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevan ohjelman ulkopuolella suoritettujen tarkastusten taloudellisia seuraamuksia", ja liite II on otsikoitu "Jäsenvaltioiden suorittamien tarkastusten laiminlyönneistä johtuvat taloudelliset seuraamukset EMOTR:n tukiosaston tilien tarkastamisen ja hyväksymisen kannalta — kiinteämääräiset korjaukset". Kyseisessä liitteessä täsmennetään, että kun komissio tekee päätöksen rahoituskorjauksista, sen on lähtökohtaisesti määritettävä, missä määrin yhteisölle aiheutunut vahinko johtuu tarkastusten tehottomuudesta, kun otetaan huomioon niiden luonne, laatu ja useus. Kiinteitä korjauksia on kolmea eri suuruusluokkaa: 2 prosenttia, 5 prosenttia tai 10 prosenttia menoista sen mukaan, koskeeko laiminlyönti tarkastusjärjestelmän tärkeämpiä vai vähemmän tärkeitä osatekijöitä vai menon sääntöjenmukaisuuden varmistamista koskevien tarkastusten täytäntöönpanoa.

5. Yhteistä markkinajärjestelyä hamppualalla säännellään asetuksella N:o 1308/70,[7] jota sovelletaan hamppuun, joka on kannabissukuun kuuluva kasvi (cannabis sativa), raakaan tai käsiteltyyn, ei kuitenkaan kehrättyyn hamppuun, sekä hamppurohtimiin ja -jätteisiin, myös lankajätteisiin, sekä lumppuihin.[8] Yleiset säännöt tuen soveltamisesta yhteisön alueella tuotettuun hamppuun sisältyvät asetukseen N:o 619/71.[9] Asetuksen 3 artiklan[10] mukaan tuki myönnetään ainoastaan hampulle, joka on tuotettu asetuksen N:o 1308/70 12 artiklan mukaisessa menettelyssä laaditussa luettelossa esitettyjen lajikkeiden varmistetuista siemenistä. Asetuksen 6 artiklassa säädetään, että maksettavan tuen määrä lasketaan kylvetyn ja korjatun alan perusteella. Asetuksen 4 artiklassa velvoitetaan jäsenvaltiot ottamaan käyttöön hallinnollinen valvontajärjestelmä, jolla taataan, että tuote, jolle tuki on haettu, vastaa sen myöntämiseen vaadittavia edellytyksiä. Asetuksen 5 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on suoritettava ilmoitusten oikeellisuuden ja tuottajien esittämien tukihakemusten valvontaa paikan päällä pistokokein.

6. Hampun tukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt sisältyvät asetukseen N:o 1164/89.[11] Asetuksen 3 artiklassa säädetään, että tuki myönnetään ainoastaan hampun viljelyaloille, joille on kylvetty liitteessä B lueteltuja lajikkeita. Asetuksen 5 artiklan mukaan tuottajan on joka vuosi ilmoitettava viimeistään 15.7. men-

6 — Asiakirja VI/216/93.

7 — Pellava- ja hamppualan yhteisestä markkinajärjestelystä 29 päivänä kesäkuuta 1970 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1308/70 (EYVL L 146, s. 1).

8 — Sellaisena kuin kyseinen asetus on muutettuna asetuksella N:o 3995/87.

9 — Pellavan ja hampun tuen myöntämistä koskevista yleisistä säännöistä 22 päivänä maaliskuuta 1971 annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 619/71 (EYVL L 72, s. 2).

10 — Sellaisena kuin se on muutettuna hampun ja hampun siementen tuontia rajoittaviin toimenpiteisiin liittyvistä yleisistä säännöistä ja asetuksen (ETY) N:o 619/71 muuttamisesta hampun osalta 16 päivänä heinäkuuta 1984 annetulla neuvoston asetuksella (ETY) N:o 2059/84 (EYVL L 191, s. 6).

11 — Kuitupellavan ja hampun tukea koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 28 päivänä huhtikuuta 1989 annettu komission asetus (ETY) N:o 1164/89 (EYVL L 121, s. 4).

nessä kylvetyt viljelyalat ja vähintään henkilötietonsa, käytetty kasvilaji ja maakirjan rekisterinumero.[12] Asetuksen 6 artiklassa säädetään, että pistokokeina tehtävien tarkastusten on katettava vähintään 5 prosenttia kylvettyjä aloja koskevista ilmoituksista. Asetuksen 5, 7 ja 8 artiklassa täsmennetään ne seuraukset, joita aiheutuu eroista, joita todetaan ilmoituksessa ilmoitetun pinta-alan ja tukihakemuksessa mainitun alan välillä.

7. Asetuksen N:o 1164/89 4 artiklassa luetellaan edellytykset, joiden täyttyessä viljelysalalle voidaan myöntää tukea. Kyseinen säännös oli alun perin sanamuodoltaan seuraava:

"Tuki myönnetään ainoastaan viljelyaloille:

a) jotka on kokonaan kylvetty ja korjattu ja joilla on tehty tavanomaiset viljelyyn liittyvät työt;

b) joista on tehty kylvettyjen alojen ilmoitus 5 artiklan säännösten mukaisesti."

8. Asetuksella N:o 1469/94[13] on täydennetty 4 artiklan a kohtaa lisäämällä seuraava teksti:

"Jotta alaa voidaan pitää korjattuna, sen on täytynyt läpikäydä toimenpide

— joka on toteutettu siementen muodostumisen jälkeen,

— jonka tarkoituksena on kasvin kasvuvaiheen päättäminen

ja

— joka on toteutettu kasvin varren hyödyntämiseksi, siemenien kanssa tai ilman siemeniä.

Kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitetun hyödyntämisen katsotaan olevan haluttua, jos kasvi on irrotettu tai jos se on niitetty leikkuuterällä, joka sijaitsee enintään 10

12 — Sellaisena kuin kyseinen säännös on muutettuna asetuksella N:o 3569/92, (EYVL L 362, s. 49).

13 — Kuitupellavan ja hampun tuen yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 1164/89 muuttamisesta 27 päivänä kesäkuuta 1994 annettu komission asetus (EY) N:o 1469/94 (EYVL L 159, s. 12).

senttimetriä maan pinnan yläpuolella pellavan osalta ja 20 senttimetriä hampun osalta.

[— —]"

Hollanninkielinen versio tästä artiklasta, tällä tavoin muutettuna, ilmeisesti eroaa muista kieliversioista: hollanninkielisen tekstin ensimmäinen virke ja kolmas luetelmakohta koskevat pellavaa, joten niitä on voitu tulkita siten, että niitä ei sovelleta hamppuun. Tarkastelen näiden eroavaisuuksien käytännön vaikutuksia jäljempänä ratkaisuehdotuksessani.

II Nyt käsiteltävän asian taustalla olevat tosiseikat

9. EMOTR:n virkamiehet tekivät 11.—15.9.1995 tarkastuksen Alankomaissa. Kansallisille viranomaisille oli ilmoitettu ennakolta käynnin tarkoituksesta, joka koski asetusten N:o 1308/70, N:o 619/71 ja N:o 1164/89 noudattamisen varmistamista. Tarkoituksena oli käytännössä selvittää, että Hoofdproduktschap voor Akkerbouwproduktenin markkinointivuosilta 1993, 1994 ja 1995 pellava- ja hamppualan osalta ilmoittamat menot olivat asianmukaisia. [14]

10. Tarkastuksessa tehdyt havainnot kirjattiin selvitykseen, [15] joka annettiin tiedoksi Alankomaiden viranomaisille 31.7.1996. Sen mukaan Alankomaissa kylvetyille hampunviljelyaloille ei lähtökohtaisesti voitu myöntää tukea, koska sato oli korjattu ennen siementen muodostumista. Selvityksen laatijat katsoivat lisäksi, että Alankomaat oli laiminlyönyt velvoitteensa valvoa siementen tuontia kolmansista maista.

11. Koska Alankomaat kiisti kyseisen selvityksen sisällön oikeellisuuden, 30.1.1997 järjestettiin kahdenvälinen sovittelukokous, jota seurasi asianosaisten välinen kirjeenvaihto huhti-, touko- ja elokuussa 1997, kunnes komissio vahvisti lokakuussa seuraavaa: hamppusato oli vuonna 1994 korjattu ennen siementen muodostumista asetuksen N:o 1164/89 4 artiklan vastaisesti; tästä syystä hampun viljelyalueille ei voitu myöntää mitään tukea ja Alankomaiden ilmoittamiin menoihin oli sovellettava 50 prosentin kiinteämääräistä korjausta hamppua koskevassa budjettikohdassa 1402.

12. Alankomaat esitti joulukuussa 1997 päätöksen 94/442/EY [16] 2 artiklan

14 — Alankomaat toteaa kannekirjelmänsä 10 kohdassa, että tämä käynti kuului tarkastuskäynteihin, joita tehtiin neljässä jäsenvaltiossa, jotka olivat tuolloin tärkeimpiä hampuntuottajia, eli Espanjassa, Ranskassa, Yhdistyneessä kuningaskunnassa ja Alankomaissa.

15 — Asiakirja VI/5078/96 NL.

16 — Sovittelumenettelyn perustamisesta osaksi Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosaston tilien tarkastamista ja hyväksymistä 1 päivänä heinäkuuta 1994 tehty komission päätös 94/442/EY (EYVL L 182, s. 45).

1 kohdan mukaisesti perustellun sovittelupyynnön.

Sovitteluelin ilmaisi kertomuksessaan epäilyksensä komission virkamiesten omaksumasta menettelytavasta ja heidän tiettyjen perustelujensa merkityksestä. Sovitteluelin myöntää, että komissio voi evätä tuen, mikäli sen suorittamisen edellytykset eivät täysin täyty. Se katsoo kuitenkin, että perusteet, joihin asianomaisia viljelyalueita määritettäessä on nojauduttu, eivät ole riittävän vakuuttavia. Koska ei näet ole tehty riittävän perusteellisia tarkastuksia kasvien todellisesta tilanteesta sadonkorjuuhetkellä, yhden ainoan yhteisön siemententuottajan antamat tiedot eivät riitä, jotta voitaisiin varmuudella todeta, mikä oli kunkin erän todellinen tilanne, etenkin kun ilmasto-olosuhteet vaihtelevat vuodesta toiseen ja alueesta toiseen ja kun eri erät voivat olla täysin samoissakin olosuhteissa erilaisia. Sovitteluelin toteaa, ettei se ole kyennyt saamaan selville, onko olemassa kaikkien asiantuntijoiden yhteisesti hyväksymää määritelmää "muodostuneen" siemenen käsitteestä. Näistä eri syistä se on siis katsonut, että komission ehdottamat korjaukset olisivat olleet paremmin perusteltuja, mikäli niissä olisi nojauduttu lähinnä tarkastuksissa havaittuihin laiminlyönteihin ja korjauskertoimet olisi mukautettu näiden laiminlyöntien vakavuuden mukaisiksi.

13. Komissio antoi tammikuussa 1999 yhteenvetokertomuksen EMOTR:n tukiosaston varainhoitovuoden 1995 tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä tehtyjen tarkastusten tuloksista, ja kertomuksen 4.7.4.1.2 kohta koski hampun tuotantoa Alankomaissa. Komissio esittää kertomuksessa todenneensa paikan päällä ja tuotannon jalostamisesta vastaavassa yrityksessä, että sadonkorjuu oli suoritettu ennen kuin siemenet olivat täydellisesti muodostuneet ja että kansalliset viranomaiset eivät harjoittaneet tältä osin riittävää valvontaa.

14. Ottaakseen huomioon sovitteluelimen kertomuksessaan esittämät huomautukset komissio tutki uudelleen käsitteen "siementen muodostuminen" merkitystä ja menetelmää, jonka mukaan laskettaisiin viljelyalueet, joille tukea ei voitu myöntää.

Ensin mainitun seikan osalta komissio katsoi, että sen sijaan että vaadittaisiin sadonkorjuun suorittamista vasta kaikkien siementen muodostumisen jälkeen, olisi riittävää, että puolet siemenistä olisi muodostunut, ja se tulkitsi tilannetta siten, että asetuksella N:o 466/96 [17] markkinointivuodesta 1996/1997 lähtien tehdyllä muutoksella oli täsmennetty aikaisemmin voimassa olleita sääntöjä.

Jälkimmäisen seikan osalta komissio katsoi olevan kiistatonta, että se päivä, jona

17 — Kuitupellavan ja hampun tukea koskevista yksityiskohtaisista säännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 1164/89 muuttamisesta 14 päivänä maaliskuuta 1996 annettu komission asetus (EY) N:o 466/96 (EYVL L 65, s. 6).

50 prosenttia siemenistä on muodostunut vaihtelee vuodesta ja siemenlajikkeesta toiseen. Kun otetaan kuitenkin huomioon se, että tämän edellytyksen täyttymistä ei ollut valvottu vuoden 1994 sadon osalta, komissio oli käytettävissä olleiden teknisten tietojen sekä muissa jäsenvaltioissa paikan päällä tehtyjen tarkastusten tulosten perusteella vakuuttunut siitä, että Alankomaissa vuonna 1994 kylvettyjen hamppulajikkeiden siemenistä ei kyseisen maan ilmasto-olosuhteet huomioon ottaen ollut muodostunut 50:tä prosenttia ennen 1.9., jota on pidetty määräpäivänä, jona arvioidaan hampun viljelyalat, joille osittainen tuki voidaan myöntää. Jotta olisi voitu määrittää tarkasti ennen aikojaan korjatut hampun viljelyalat, komissio pyysi elokuussa 1998 Alankomaiden viranomaisia ilmoittamaan sille sadonkorjuun päivämäärät. Esitetyistä tiedoista ilmeni, että markkinointivuonna 1994/1995 kaikilla Alankomaiden hampunviljelyalueilla, jotka olivat yhteensä 138,50 hehtaaria, oli korjattu sato ennen 1.9.1994. Komissio on tästä syystä katsonut, että ilmoitettujen menojen kokonaismäärään eli 234 553 NLG:iin oli sovellettava 50 prosentin korjausta, joten tilien tarkastusten ja hyväksymisen yhteydessä budjettikohtaan 1402 sisältyvä määrä alennettiin 117 277 NLG:iin.

III Oikeudenkäynti yhteisöjen tuomioistuimessa

15. Alankomaat nosti kanteen 17.4.1999 ja komissio jätti vastinekirjelmänsä 8.7.1999. Kantajan vastaus jätettiin kirjaamoon 22.10.1999 ja vastaajan vastaus 28.1.2000.

16. Espanjan kuningaskunta on yhteisöjen tuomioistuimen presidentin 26.1.2000 antamalla määräyksellä hyväksytty väliintulijaksi tukemaan Alankomaiden vaatimuksia. Presidentti on myös hyväksynyt Alankomaiden vaatimuksen, joka koskee tiettyjen sen esittämien asiakirjojen käsittelemistä luottamuksellisina.

17. Koska kukaan osapuolista ei ole esittänyt määräajassa vaatimusta, jossa se ilmoittaisi perustelut, joiden vuoksi se haluaisi esittää suullisia huomautuksia, yhteisöjen tuomioistuin on päättänyt työjärjestyksensä 44 a artiklan mukaisesti ratkaista asian ilman suullista käsittelyä.

IV Kumoamiskanteen perusteet

18. Alankomaat on kanteessaan nojautunut neljään kanneperusteeseen. Ensimmäisen kanneperusteen mukaan komissio on tulkinnut virheellisesti asetusta N:o 1308/70, sillä Alankomaiden hallitus katsoo, että kyseisessä asetuksessa ei eroteta millään tavoin toisistaan kuitujen tuotantoa ja siementen tuotantoa ja että Alankomaat on täyttänyt velvoitteensa valvoa hampunsiementen tuontia toisista jäsenvaltioista 8 artiklan mukaisella taval-

la. Toinen kanneperuste koskee asetuksen N:o 1164/89 rikkomista siltä osin kuin komissio ei ole ottanut huomioon sitä, että hollanninkielinen versio 4 artiklasta eroaa muista kyseisen säännöksen kieliversiosta, ja siltä osin kuin käsitettä "siementen muodostuminen" on tulkittu virheellisesti. Kolmas kanneperuste koskee perusteluvelvollisuuden laiminlyöntiä ja neljäs yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaamista.

A. *Ensimmäinen kanneperuste: asetuksen N:o 1308/70 virheellinen tulkinta siltä osin kuin siinä ei eroteta toisistaan kuitujen tuotantoa ja siementen tuotantoa*

19. Alankomaat väittää, että asetuksessa N:o 1308/70 ei velvoiteta jäsenvaltioita korjaamaan sadonkorjuun yhteydessä saman kasvin kuituja ja siemeniä. Komissio tulkitsee sitä siis virheellisesti, kun se väittää yhteenvetokertomuksessaan, että ennen siementen muodostumista korjatuille erille voidaan myöntää vain 50 prosenttia tuesta, koska hampunviljelylle myönnettävä tuki koostuu kahdesta osatekijästä eli kuitujen tuotannosta ja siementen tuotannosta. Tällaista velvoitetta ei voida asettaa kyseisessä asetuksessa, sillä on käytännössä lähes mahdotonta korjata samalla satoa kuiduista ja siemenistä taloudellisesti kannattavalla tavalla. Espanja väittää, että asetuksessa N:o 1308/70 ei velvoiteta korjaamaan saman kasvin kuituja ja siemeniä ja että siinä ei säädetä myöskään siitä, että tuki jaettaisiin prosentuaalisesti siementen ja kuitujen tuotantoon tarkoitettuun tukeen.

20. Komissio väittää kantajan sekoittavan keskenään tuen myöntämisedellytykset ja sovellettavan rahamääräisen seuraamuksen määrittämisen siinä tapauksessa, että kaikkia näitä edellytyksiä ei täytetä.

21. Mielestäni komissio on oikeassa. Asetuksen N:o 1164/89 4 artiklan a kohdan kolmannen luetelmakohdan mukaan, sellaisena kuin se on muutettuna asetuksella N:o 1469/94, tukea myönnetään vain niille hampun viljelyaloille, joilta sato on korjattu kasvin varren hyödyntämiseksi, siemenien kanssa tai ilman siemeniä, joten tuki maksetaan täysimääräisenä vain kaikkien edellytysten täyttyessä siinäkin tapauksessa, että siemeniä ei ole kerätty.

Koska komissio on todennut, että yksikään hampunviljelyyn käytetyistä aloista ei ollut täyttänyt kaikkia EMOTR:n tuen saamiseksi asetettuja edellytyksiä, se olisi perustellusti voinut jättää menot kokonaan rahoituksen ulkopuolelle. Yhteisöjen tuomioistuin on tältä osin katsonut, että komissio voi asetuksen N:o 729/70 2 ja 3 artiklan perusteella panna EMOTR:n vastattavaksi vain sellaisia summia, jotka on suoritettu eri maataloustuotesektoreita koskevien sääntöjen mukaisesti. Jos tuen maksaminen on yhteisön lainsäädännön mukaan mahdollista ainoastaan sillä edellytyksellä, että tietyt todistamista tai tarkastamista koskevat muodollisuudet on täytetty, tämän edellytyksen vastaisesti maksettu tuki ei ole yhteisön oikeuden mukainen eikä sen perusteena olevaa

menoa näin ollen voida panna EMOTR:n vastattavaksi. [18]

Tätä ankaraa sääntöä lieventääkseen komissio on päättänyt vähentää rahoituksen 50 prosenttiin, sillä vaikka sadonkorjuu on suoritettu ennen aikojaan, hampunkuituja on kuitenkin tuotettu. Se on käyttänyt perusteena sitä, että tuen määrä koostuu kahdesta osatekijästä, jotka liittyvät yhtäältä kuitujen tuotantoon ja toisaalta siementen tuotantoon. Komissio ei ole kuitenkaan kirjelmissään väittänyt, että lainsäädännössä edellytettäisiin saman kasvin kuitujen ja siementen korjaamista, koska on yleisesti tunnettua, että tällainen toiminta ei olisi taloudellisesti kannattavaa.

22. Alankomaat katsoo, että vaara siitä, että asetuksen N:o 1164/89 mukaisesti tuettua hamppua käytettäisiin sääntöjenvastaisesti huumausaineena, on erittäin pieni, koska 3 artiklan mukaan tuki myönnetään ainoastaan viljelyaloille, joille on kylvetty liitteessä B lueteltuja lajikkeita, koska tukihakemukseen liitetään jäljennös käytettyjen siementen virallisesta etiketistä, koska tetrahydrokannabinolipitoisuuden toteaminen ja näytteenotto tätä toteamista varten toteutetaan liitteessä C esitettyä menetelmää noudattaen ja koska sadonkorjuu on 4 artiklan a kohdan mukaan suoritettava siementen muodostumisen jälkeen.

18 — Asia 819/79, Saksa v. komissio, tuomio 14.1.1981 (Kok. 1981, s. 21, 8 kohta); asia 327/85, Alankomaat v. komissio, tuomio 25.2.1988 (Kok. 1988, s. 1065, 24 ja 25 kohta); asia C-197/90, Italia v. komissio, tuomio 8.1.1992, Kok. 1992, s. I-1, 38 kohta) ja asia C-28/94, Alankomaat v. komissio, tuomio 22.4.1999 (Kok. 1999, s. I-1973, 54 kohta).

Alankomaat vetoaa myös siihen, että komissio ei ole lieventänyt tuen vähennystä sen perusteella, miten vakavalla tavalla asetusta N:o 1164/89 on rikottu, koska edellytys, jonka mukaan sadonkorjuu on suoritettava siementen muodostumisen jälkeen, ei kuulu tärkeimpiin edellytyksiin. Tetrahydrokannabinolipitoisuus vähenee enintään 10 prosenttia kukinnan jälkeen, eli kyseessä on 0,27 prosentin vähennys, kun enimmäispitoisuus on 0,3 prosenttia, sillä enimmäispitoisuuden ja vähimmäispitoisuuden välinen ero on erittäin vähäinen. On siis suhteetonta soveltaa 50 prosentin vähennystä tilanteessa, jossa vähämerkityksistä edellytystä ei ole noudatettu, koska suojeltua intressiä eli kansanterveyttä suojellaan muilla edellytyksillä, joiden täyttymistä komissio ei ole kiistänyt.

23. On useitakin syitä, joiden vuoksi en katso voivani yhtyä kantajana olevan hallituksen näkemykseen.

Ensinnäkin hampun käyttämistä huumeena koskeva vaara ei voi olla niin vähäinen kuin se väittää, koska estääkseen sen kansanterveydelle aiheuttaman potentiaalisen vaaran yhteisön lainsäätäjä on vähentänyt sallittujen lajikkeiden sisältämien narkoottisten aineiden enimmäispitoisuudet 0,3 prosentista 0,2 prosenttiin markkinointivuodesta 2001/2002 lähtien. [19] Tukien myöntämiseen sovellettavaa lainsäädäntöä on siis tulkittava ankarasti, ja on pidettävä mielessä, että sekä siementen muodostumista ennen sadonkorjuuta kos-

19 — Pellavan ja hampun tuen myöntämistä koskevista yleisistä säännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 619/71 muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1998 annettu neuvoston asetus (EY) N:o 1420/98 (EYVL L 190, s. 7).

keva edellytys että valvonta, jota jäsenvaltioiden on harjoitettava hampunsiementen tuonnin osalta, perustuvat tarpeeseen suojella kansanterveyttä.

Toiseksi en löydä asetuksen N:o 1164/89 4 artiklan a kohdasta mitään sellaista, jonka perusteella voitaisiin arvioida niiden edellytysten esitetyn alenevassa tärkeysjärjestyksessä, joita siinä asetetaan sille, että sadon voidaan katsoa korjatun asianomaiselta viljelyalalta.

Väitteestä, jonka mukaan sadonkorjuun päivämäärällä ei ole juurikaan vaikutusta tetrahydrokannabinolipitoisuuteen, yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että komissio ei voi hyväksyä EMOTR:sta vastattavaksi yhteisön oikeuden vastaisesti suoritettuja menoja, joten de minimis -sääntöä, jonka mukaan käytäntöä voidaan pitää yhteismarkkinoiden vastaisena vain mikäli se on merkittävä ja sitä sovelletaan muilla yhteisön oikeuden aloilla, ei voida ottaa huomioon tarkastettaessa ja hyväksyttäessä EMOTR:n tilejä. [20]

24. Lisäksi on todettava siitä, että rikkominen ja sovellettu korjaus eivät olisi oikeassa suhteessa toisiinsa, että koska sato on korjattu kaikilta kylvetyiltä hamppualoilta ennen siementen muodostumista, komissio olisi voinut jättää budjettikohtaan 1402 kuuluvat menot kokonaan EMOTR:n rahoituksen ulkopuolelle. Näin ollen Alankomaiden hallitus ei voi arvostella komissiota siitä, että tämä on vain tyytynyt soveltamaan 50 prosentin kiinteämääräistä korjausta. [21]

25. Edellä esitetyistä syistä katson, että komissio ei ole tulkinnut virheellisesti asetusta N:o 1308/70 riidanalaista päätöstä tehdessään. Ensimmäisen kanneperusteen ensimmäinen osa on siis hylättävä perusteettomana.

B. Ensimmäisen kanneperusteen toinen osa: asetuksen N:o 1308/70 virheellinen tulkinta siltä osin kuin 8 artiklaan perustuvaa velvoitetta valvoa toisista jäsenvaltioista peräisin olevien hampunsiementen tuontia on noudatettu

26. Alankomaat väittää varmistavansa ennen tuen myöntämistä joka kerta, että korjattu hamppusato kuuluu johonkin asetuksen N:o 1308/70 liitteessä B luetelluista lajikkeista, tarkastamalla siementen etiketit, jotka on liitettävä tukihakemukseen, ja tarkastamalla eriä pistokokein. Tariffinimikkeisiin 1207 99 10 ja 1207 99 91 kuuluvia hampunsiemeniä, joita käytetään lähes yksinomaan lintujen ruokintaan, voidaan lisäksi tuoda Alanko-

20 — Asia 334/87, Helleenien tasavalta v. komissio, tuomio 10.7.1990 (Kok. 1990, s. I-2849, vain tiivistelmä julkaistu, 42 kohta) ja asia 335/87, Helleenien tasavalta v. komissio, tuomio 10.7.1990 (Kok. 1990, s. I-2875, vain tiivistelmä julkaistu, 28 kohta).

21 — Asia C-197/90, Italia v. komissio, tuomio 8.1.1992 (Kok. 1992, s. I-1, 39 kohta).

maihin ainoastaan luvanvaraisesti,[22] ja viranomaiset valvovat tuontia. Komissio ei siis ole voinut perustellusti väittää yhteenvetokertomuksessaan, että kolmansista maista peräisin olevien siementen tuontia valvottiin Alankomaissa riittämättömästi. Alankomaat katsoo kuitenkin, että päinvastaisista väitteistään huolimatta komissio on ottanut sen huomioon soveltaessaan tukeen 50 prosentin vähennystä.

27. Komissio kiistää arvioineensa kielteisesti laiminlyöntejä, joita se on todennut kolmansista maista peräisin olevien siementen tuonnin valvonnan osalta, päättäessään soveltaa 50 prosentin korjausta ilmoitettuihin menoihin. Se väittää, että kyseessä on yksi sen Alankomaissa tekemien tarkastusten yhteydessä tekemistä toteamuksista, johon se on halunnut kiinnittää Alankomaiden viranomaisten huomion, jotta tämä ymmärtäisi tehokkaan valvonnan tärkeyden kansanterveyden suojelemisessa.

28. Olen myös tältä osin samaa mieltä komission kanssa. Erityisten tarkastusten suorittaminen siementen tuonnin yhteydessä ei ole edellytyksenä hampuntuotannon tuen myöntämiselle, joten valvonnan laiminlyönnin perusteella ei voida määrätä taloudellista seuraamusta tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä.

22 — Vuoden 1980 In- en uitvoerbesluit landbouwgoederen, Staatsblad 1980, nro 576, luettuna yhdessä vuoden 1981 In- en uitvoerbeschikking landbouwgoederenin kanssa, Staatscourant 1992, nro 21. Näillä kahdella asetuksella säännellään maataloustuotteiden tuontia ja vientiä.

Alankomaiden hallitus kiistää sen, että siemententuonnin valvonta olisi laiminlyöty, ja väittää, että Alankomaissa on voimassa lainsäädäntö, jolla säännellään siementen tuontia sen alueelle, olipa kyseessä viljely- tai jokin muu tarkoitus. Lainsäädännön olemassaolo ei kuitenkaan merkitse sitä, että sitä sovellettaisiin asianmukaisesti, varsinkaan silloin, jos viranomaisilla oli organisointiongelmia tarkastuksen suorittamisaikana. Kantaja ei ole esittänyt tietoja toteutettujen tarkastusten luonteesta eikä useudesta. Se ei ole myöskään osoittanut, että komissio olisi ottanut nämä tuontia koskevan valvonnan puutteet huomioon arvioidessaan korjausta, jota se on soveltanut budjettikohtaan 1402.

29. Katson siis, että myös ensimmäisen kanneperusteen toinen osa on perusteeton ja että ensimmäinen kanneperuste on siten hylättävä kaikilta osin.

C. Toisen kanneperusteen ensimmäinen osa: asetuksen N:o 1164/89 rikkominen siltä osin kuin komissio ei ole ottanut huomioon eroavaisuuksia 4 artiklan hollanninkielisen version ja kyseisen säännöksen muiden kieliversioiden välillä

30. Alankomaat väittää, että komissio on käyttänyt yhteenvetokertomusta laatiessaan asetuksen N:o 1164/89 virheellistä

versiota. Riidanalainen korjaus koskee näet 16.10.1994 alkaneen ja 15.10.1995 päättyneen varainhoitovuoden 1995 menoja.

31. Komissio väittää, että nämä eroavaisuudet hollanninkielisen version ja muiden kieliversioiden välillä ovat niin ilmeinen virhe, että kantajana oleva hallitus ei voi vedota siihen.

Asetuksen N:o 1308/70 3 artiklan mukaan markkinointivuosi on kuitenkin alkanut 1.8.1994 ja päättynyt 31.7.1995. Vuoden 1994 sato on myyty kyseisen markkinointivuoden aikana, joten varainhoitovuoden 1995 osalta huomioon otettu hamppusato on korjattu vuonna 1994, jolloin voimassa ollut asetuksen N:o 1164/89 4 artiklan a kohdan sanamuoto perustui asetukseen N:o 1469/94, jonka hollanninkielinen versio poikkesi muista kieliversioista. Tämä ero johtui siitä, että hollanninkielisessä versiossa kyseisen säännöksen, jossa asetetaan siementen muodostumista ennen sadonkorjuuta koskeva edellytys, soveltamisala oli rajoitettu pellavaan, joten sitä voitiin perustellusti tulkita siten, että velvoitetta suorittaa sadonkorjuu vasta siementen muodostumisen jälkeen ei sovellettu hamppuun.

32. Olen komission kanssa samaa mieltä seuraavista syistä.

33. On ensinnäkin totta, että kyseisen säännöksen hollanninkielinen versio vaikuttaa siltä kuin siinä rajoitettaisiin säännöksen soveltamisala pellavaan. Kun muissa kieliversioissa asetuksella N:o 1469/94 4 artiklan a kohtaan lisätyn tekstin ensimmäisessä virkkeessä säädetään, että "jotta alaa voidaan pitää korjattuna, sen on täytynyt läpikäydä toimenpide — — ", hollanninkielisessä versiossa säädetään, että "jotta pellavaa tietyllä alalla voidaan pitää korjattuna, sen on täytynyt läpikäydä toimenpide — — ". Samalla tavoin kolmannessa luetelmakohdassa käytetään ilmaisua "toteutettu kasvin varren hyödyntämiseksi — — ", kun taas hollanninkielisessä versiossa lisätään "toteutettu pellavan kasvin varren hyödyntämiseksi — — ".

Asetus N:o 1469/94 julkaistiin 27.6.1994, ja se tuli voimaan 4.7.1994 eli hieman ennen kyseisen vuoden sadonkorjuuta, ja tämä sanamuotojen välinen ero havaittiin vasta sadonkorjuun jälkeen. Kantajana oleva jäsenvaltio arvioi, että rahoituskorjauksia määrittäessään komission olisi pitänyt ottaa yhtenä arvioinnin osatekijänä huomioon tulkintavaikeudet, jotka johtuivat kyseisen yhteisön oikeussäännön virheellisestä käännöksestä, ja se, että virhettä ei ollut huomattu riittävän ajoissa.

Seuraava virke on kuitenkin sanamuodoltaan sama kaikilla yhteisön kielillä: "kolmannessa luetelmakohdassa tarkoitetun hyödyntämisen katsotaan olevan haluttua, jos kasvi on irrotettu tai jos se on niitetty leikkuuterällä, joka sijaitsee enintään 10 senttimetriä maan pinnan yläpuolella pellavan osalta ja 20 senttimetriä hampun osalta." Koska 4 artiklassa, sellaisena kuin

se on muutettuna asetuksella N:o 1469/94, erotetaan toisistaan pellavan ja hampun sadonkorjuumenetelmät, tästä on pääteltävä, että sitä sovelletaan molempiin. Koska tämä virke lisäksi seuraa välittömästi johtolausetta ja kolmea luetelmakohtaa, joissa asetetaan päällekkäisiä edellytyksiä, kohtuullisen tarkkaavaisen lukijan olisi pitänyt kyetä huomaamaan tämä epäjohdonmukaisuus ja pohtia, koskivatko nämä edellytykset loogisesti ajatellen yksinomaan pellavaa. Hälventääkseen epäilyksiä, jotka tämä sanamuoto aiheutti, Alankomaiden viranomaisten olisi pitänyt verrata sitä muihin kieliversioihin, jolloin he olisivat voineet todeta, että niissä ei mainittu nimenomaisesti pellavaa. Tältä osin yhteisöjen tuomioistuin on todennut, että yhteisön oikeuden säännöksen yhtenäisen soveltamisen ja siten yhtenäisen tulkinnan vaatimus edellyttää, ettei tekstiä tarkastella irrallaan muista kieliversioista vaan että tekstiä tulkitaan sekä yhteisöjen lainsäätäjän todellisen tahdon että lainsäätäjän tavoitteiden mukaan varsinkin kaikkien kieliversioiden valossa.[23]

34. Toiseksi Alankomaiden viranomaiset ovat osallistuneet asetuksen N:o 1469/94 laatimiseen, koska komission mukaan heitä on kuultu pellavan ja hampun hallintokomiteassa, joten heidän olisi pitänyt välittömästi todeta, että luonnos koski molempia kasveja. Heillä on lisäksi ollut aikaa tutustua asetuksen sisältöön, sillä luonnoksen hollanninkielinen versio toimitettiin heille huomattavasti ennen sadonkorjuuta, ja he ovat osallistuneet hallintokomitean kokoukseen, jossa luonnos hyväksyttiin 8.6.1994, ja äänestäneet luonnoksen puolesta. Katson siis komission tavoin, että Alankomaiden hallituksen väite, jonka mukaan eroavaisuudet huomattiin vasta sadonkorjuun jälkeen, ei ole vakuuttava. Yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että se, että jäsenvaltiot ovat osallistuneet tiiviisti riidanalaisen päätöksen valmisteluun ja tietävät siis syyt, joiden vuoksi se on tehty, on ratkaiseva seikka arvioitaessa sitä koskevan jäsenvaltion nostaman kanteen yhteydessä, täyttävätkö siinä esitetyt perustelut EY 253 artiklassa asetetut vaatimukset.[24] Lisäksi se, että Alankomaiden viranomaisia on kuultu pellavan ja hampun hallintokomiteassa, että heillä on ollut käytettävissään asetusluonnos ja että he ovat osallistuneet kokoukseen, jonka aikana asetus hyväksyttiin, ovat mielestäni syy katsoa, että heidän olisi pitänyt kyetä huomaamaan julkaistun tekstin hollanninkielisen version ja luonnosvaiheessa tutkitun version väliset eroavaisuudet.

Kolmanneksi, mikäli asetuksen N:o 1469/94 hollanninkielinen versio herätti epäilyksiä sen soveltamisesta vastaavissa viranomaisissa, kyseisen jäsenvaltion olisi pitänyt saattaa tämä ongelma komission käsiteltäväksi, kuten EY 10 artiklassa vahvistettu lojaalin yhteistyön periaate edellyttää. Koska Alankomaiden viranomaiset eivät ole menetelleet näin, on mielestäni katsottava, että virhe, jonka he ovat saattaneet tehdä, on luettava heidän omaksi syykseen, vaikka

23 — Asia 55/87, Moksel, tuomio 7.7.1988 (Kok. 1988, s. 3845). Ks. myös asia 29/69, Stauder, tuomio 12.11.1969 (Kok. 1969, s. 419, 3 kohta; Kok. Ep. I, s. 419); asia 30/77, Bouchereau, tuomio 27.10.1977 (Kok. 1977, s. 1999, 13 kohta; Kok. Ep. III, s. 485) ja asia C-449/93, Rockfon, tuomio 7.12.1995 (Kok. 1995, s. I-4291, 28 kohta).

24 — Asia C-54/91, Saksa v. komissio, tuomio 22.6.1993 (Kok. 1993, s. I-3399, 10—12 kohta) ja asia C-478/93, Alankomaat v. komissio, tuomio 17.10.1995 (Kok. 1995, s. I-3081, 48—50 kohta).

komissio on huolehtinut tekstin kääntämisestä. Kuten yhteisöjen tuomioistuin on todennut, komissio on velvollinen vastaamaan riidanalaisista menoista jäsenvaltioiden tilien tarkastamisen ja hyväksymisen yhteydessä EMOTR:n osalta ainoastaan siinä tapauksessa, että yhteisön oikeuden virheellinen soveltaminen johtuu unionin jostain toimielimestä.[25] Mikäli tässä tapauksessa oli olemassa epäilyksiä, komissio olisi kuitenkin helposti voinut hälventää ne, tai hollanninkielistä versiota olisi yksinkertaisesti voitu verrata johonkin muuhun julkaistuista kieliversioista,[26] joten Alankomaiden viranomaiset eivät voi vedota siihen, että sanamuodot ovat erilaisia, perustellakseen sen, että yhtä asetuksen N:o 1164/89 4 artiklan a kohdassa asetetuista edellytyksistä, sellaisena kuin kyseinen asetus on muutettuna asetuksella N:o 1469/94, ei ole noudatettu hampun vuoden 1994 sadonkorjuun yhteydessä.

35. Edellä esitetystä seuraa, että toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä perusteettomana.

D. Toisen kanneperusteen toinen osa: asetuksen N:o 1164/89 rikkominen siltä osin kuin käsitettä "siementen muodostuminen" on tulkittu virheellisesti

36. Alankomaat väittää, että siinä vaiheessa kun hampun vuoden 1994 satoa korjattiin, 4 artiklan a kohdassa säädetty velvoite koski yksinomaan sadonkorjuun suorittamista siementen muodostumisen jälkeen, minkä Alankomaan tuottajat ovat tehneet. Siemenet alkavat muodostua kukinnan aikana, ja kun hampun kukka on lähes avautunut, ne näkyvät myös kasvin alaosassa. Kukinnan loppuvaiheessa suurin osa siemenistä on täysin muodostunut kooltaan ja määrältään, mutta ne saavuttavat täyden kypsymisen vaiheen vasta viikon tai kahden kuluttua tästä. Koska siemenet muodostuvat kukinnan aikana ja vuoden 1994 sato on korjattu vasta tämän jälkeen, Alankomaat katsoo, että asetuksen N:o 1164/89 4 artiklan a kohdassa asetettuja edellytyksiä on noudatettu. Se korostaa myös, että Alankomaissa hampunviljelyn tarkoituksena on ainoastaan kuitujen tuotanto eikä siementen tuotanto ja että hampun laatu heikkenee kukinnan jälkeen. Sadonkorjuu suoritetaan siten kukinnan aikana eikä välittömästi sen päätyttyä.

Alankomaat vakuuttaa, että se ajankohta, jona sallittujen hamppulajikkeiden siemenet kypsyvät, vaihtelee hyvin vähän kyseisen maan ilmasto-olojen mukaan. Nopeimmin kypsyvät siemenet kypsyvät 7.9., kun taas hitaammin kypsyvien lajikkeiden siemenet ovat kypsiä 20.9., jolloin näiden kahden päivämäärän väliin jää vain kaksi viikkoa. Neljästä lajikkeesta kahta on sen mielestä pidettävä nopeasti kypsyvinä (Felina 34 ja Fibrimon 56). Alankomaiden hallitus lisää, että vuonna 1994 Felina 34:n, Fibrimon 56:n, Futura 77:n ja Fedrina 74:n pääasiallinen kukinta tapahtui 21.7. ja 6.8. välisenä aikana eli huomattavasti aikaisemmin kuin komissio väittää (12.—22.8.). Mikäli 50 prosenttia siemenistä kypsyy

25 — Asia 11/76, Alankomaat v. komissio, tuomio 7.2.1979 (Kok. 1979, s. 245, 25 ja 26 kohta).

26 — Juuri näin olen joutunut itsekin tekemään kyetäkseni tulkitsemaan kyseistä säännöstä, sillä espanjankielisessä versiossa on lukuisia puutteita ja typografisia virheitä.

kolmen ja neljän viikon kuluessa kukinnan päättymisestä, ne saavuttivat siis tämän vaiheen 18.—29.8., joten komissio ei voi perustellusti väittää, että 50 prosenttia siemenistä olisi kypsynyt aikaisintaan 1.9. Alankomaiden hallituksen mukaan pääasiallinen kukinta on tapahtunut 22.7.—1.8., 50 prosenttia siemenistä on kypsynyt 19.—29.8. ja sadonkorjuu on suoritettu 1.—26.8. eli välittömästi tai vain vähän aikaa kukinnan päättymisen jälkeen. Siemenet ovat siis saavuttaneet kypsyysvaiheen, jossa ne ovat tahmeita, ja ne ovat olleet täysin muodostuneita. Kypsyysvaiheessa, jossa siemenet ovat tahmeita, ne tuottavat itämiskykyisiä siemeniä.

Alankomaiden hallitus väittää vielä, että käsitteet "siementen muodostuminen" ja "kypsät siemenet" eivät ole yksiselitteisiä kasvitieteellisiä käsitteitä, vaan niitä voidaan tulkita monin eri tavoin. Komission ehdottaman tulkinnan mukaan sadonkorjuu voidaan suorittaa vain jos vähintään 50 prosenttia siemenistä on kypsynyt, mikä merkitsee sitä, että ainoastaan eteläiset jäsenvaltiot voisivat saada asetuksen N:o 1169/89 mukaisia tukia, koska ilmasto-olosuhteet sallivat varman siementenviljelyn ainoastaan näissä valtioissa.

37. Komissio väittää Alankomaiden vastaukseensa liittämään oikeuskirjallisuusartikkeliin[27] sekä Ranskan hampuntuottajien kansallisen liiton (Fédération nationale des producteurs de chanvre de France)[28] antamiin tietoihin nojautuen, että kasvin kukinta on kolmivaiheinen: se alkaa varsinaisella kukinnalla, jatkuu täydellä kukintavaiheella 7—10 päivän kuluttua tästä ja kukinta päättyy 7—10 päivää myöhemmin, jolloin siemenet alkavat saada muodon, jota voidaan pitää "maitomaisena vaiheena". Siementen hedelmöityminen on kaksivaiheinen tapahtuma: ensimmäisessä vaiheessa 50 prosenttia siemenistä muodostuu ja saavuttaa tahmean vaiheen, mikä alkaa 7—10 päivää kukinnan päättymisen jälkeen, ja toisessa vaiheessa kaikki siemenet saavuttavat tahmean vaiheen noin 25 päivää ensimmäisen vaiheen jälkeen. Komissio väittää, että tuolloin käytettävissään olleiden teknisten tietojen perusteella se oli varovaisesti vahvistanut[29] päivämäärän 1.9. sellaiseksi päivämääräksi, jona 50 prosenttia Alankomaiden sadosta olisi muodostanut siemenet, joten kun otetaan huomioon päivä, jona kukinta keskimäärin tapahtuu eri lajikkeiden osalta, kukinnan päättyminen tai siementen maitomainen vaihe saavutettiin aikaisintaan 22.8.1994, jolloin suurin osa hamppusadosta oli jo korjattu.

38. Vaikuttaa selvältä, että käsitettä "siementen muodostuminen" ei ole määritelty

27 — Fournier, G. ja Paris, M.: "Détermination de chimiotypes à partir des cannabinoïdes chez le chanvre à fibres monoïque (Cannabis sativa L.) — Possibilités de sélection" teoksessa *Physiologie Végétale*, 18. (2) painos, s. 349—356, erityisesti s. 354.

28 — Liittoon kuuluvat Alankomaissa vuonna 1994 hampunsiemeniä tuottaneet tuottajat.

29 — Komissio on soveltanut erittäin laajaa toleranssimarginaalia kantajana olevan jäsenvaltion eduksi, koska sen käytettävissä olleiden tietojen mukaan Alankomaissa kylvetyistä myöhään kypsyvistä lajikkeista 50 prosenttia muodosti siemenet 11.—21.9. ja 100 prosenttia syyskuun loppuun tai lokakuun alkuun mennessä ja jopa vasta lokakuun puolivälissä.

kasvitieteessä. Mikäli näin olisi, ainakin jokin asianosaisista olisi ilmoittanut siitä. Sovitteluelin, jonka käsiteltäväksi Alankomaat saattoi asian, on todennut kertomuksessaan, ettei se ollut kyennyt saamaan varmuudella selville, onko olemassa "muodostuneen" siemenen käsitettä, jonka kaikki asiantuntijat hyväksyisivät. Nyt käsiteltävään asiaan sovellettavasta yhteisön lainsäädännöstä ei myöskään saada asiaan täsmennystä, ja vasta asetuksen N:o 466/96 johdanto-osassa todetaan, että ilmaus "siementen muodostumisen jälkeen" voidaan tulkita eri tavoin tuottajajäsenvaltioissa ja että tukijärjestelmän yhdenmukaisen soveltamisen varmistamiseksi kyseinen ilmaus on syytä selventää. Tästä syystä asetuksen N:o 1164/89 4 artiklan a alakohdan kolmannen luetelmakohdan jälkeen lisättiin seuraava kappale: "Ensimmäisessä luetelmakohdassa tarkoitettu siementen muodostuminen katsotaan päättyneeksi, jos lopulliseen muotoonsa ja kokoonsa kehittyneiden hampunsiementen tai pellavansiementen siemenkotien määrä ylittää muiden hampunsiementen tai pellavansiementen siemenkotien määrän".

39. Koska yhteisön oikeudessa ei tuolloin ollut minkäänlaista "siementen muodostumisen" määritelmää, tämän ilmaisun merkitys ja ulottuvuus on määritettävä siten, että otetaan huomioon yleinen asiayhteys, jossa sitä käytetään, ja sen tavanomainen merkitys puhekielessä. [30]

40. Asiayhteyden osalta katson komission tavoin, että vaatimus sadonkorjuun suorittamisesta vasta siementen muodostumisen jälkeen on otettu asetukseen N:o 1164/89 [31] sen vuoksi, että asetuksella N:o 1557/93 [32] oli kumottu asetuksella N:o 3698/88 hampunsiementen osalta käyttöön otetut erityistoimenpiteet. [33] Kesäkuusta 1993 lähtien hampulle myönnetyt tuet koskivat sekä kuitujen tuotantoa että siementen tuotantoa, joten asetukseen N:o 1164/94 otettiin uudelleen asetuksen N:o 3164/89 [34] 5 artiklassa tuen myöntämiselle asetettu edellytys, jonka mukaan hamppu saatiin nyhtää tai katkaista vasta siementen täydellisen muodostumisen jälkeen.

Katson myös komission tavoin, että mikäli kasvin tetrahydrokannabinolipitoisuus on huipussaan kukinnan aikana, kansanterveyden suojelu edellyttää sadonkorjuun suorittamista ajallisesti mahdollisimman kaukana tästä ajanjaksosta eli siementen muodostumisen jälkeen, jotta tetrahydrokannabinolipitoisuutta rajoitettaisiin kaikin mahdollisin tavoin. [35] Alankomaiden hallitus myöntää, että hamppusato korjattiin vuonna 1994 silloin, kun siemenet oli-

30 — Asia 349/85, Tanska v. komissio, tuomio 27.1.1988 (Kok. 1988, s. 169, 9 kohta).

31 — Asetuksella N:o 1469/94 tehty lisäys.

32 — Asetuksen N:o 1308/70 muuttamisesta 14.6.1993 annettu neuvoston asetus N:o 1557/93 (EYVL L 154, s. 26).

33 — Hampunsiemeniä koskevista erityistoimenpiteistä 24 päivänä marraskuuta 1988 annettu neuvoston asetus N:o 3698/88 (EYVL L 325, s. 2).

34 — Hampunsiemeniä koskevien erityistoimenpiteiden soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä 23 päivänä lokakuuta 1989 annettu komission asetus (ETY) N:o 3164/89 (EYVL L 307, s. 22).

35 — Pellavan ja hampun tuen myöntämistä koskevista yleisistä säännöistä annetun asetuksen (ETY) N:o 619/71 muuttamisesta 26 päivänä kesäkuuta 1998 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1420/98 (EYVL L 190, s. 7) 1 artiklan 1 kohdan mukaan tetrahydrokannabinolipitoisuuden määrittämiseksi otettava näyte koostuu kukinta-ajan lopussa satunnaisesti valittujen kasvien, joista on poistettu varret ja siemenet, edustavan määrän ylimmästä kolmanneksesta.

vat vielä maitomaisessa vaiheessa, eli kukinnan päättymisen ja hedelmöitymisen ensimmäisen vaiheen välisenä aikana.

41. Ilmaisun "siementen muodostumisen jälkeen toteutettava toimenpide" tavanomaisesta merkityksestä on todettava, että sen täytyy tarkoittaa, että on odotettava sitä, että siemeniä voidaan pitää siemeninä eli että kun ne on erotettu kasvista, niillä on välttämättömät itämisominaisuudet, jotta niitä voidaan käyttää kylvämiseen. Tilanne ei ole kuitenkaan tällainen sellaisten siementen osalta, jotka ovat vielä maitomaisessa vaiheessa.

Paitsi että tämä tulkinta on terveen järjen mukainen, sillä taataan myös se, että sadonkorjuu suoritetaan samoissa olosuhteissa kaikissa jäsenvaltioissa, ja sen avulla voidaan luetteloida samanaikaisesti ne, jotka viljelevät hamppua kuitujen tuotantoa varten, ja ne, jotka viljelevät sitä siementen tuotantoa varten.

42. Arvioni mukaan vuonna 1994 edellytyksenä oli sadonkorjuun suorittaminen "siementen muodostumisen" jälkeen. Tämä ilmaisu merkitsee sitä, että siemeniä on voitava käyttää sen jälkeen kun ne on irrotettu kasvista ja että niiden on tästä syystä pitänyt saavuttaa tahmea vaihe. Kun otetaan lisäksi huomioon tuolloin voimassa olleen lainsäädännön säännökset, siementen muodostumisella on tarkoitettava tilannetta, jossa lähes kaikki siemenet ovat muodostuneet.

Edellä esitettyjä väitteitä lukuun ottamatta Alankomaat ei ole esittänyt mitään näyttöä tarkastuksista, joita sen olisi pitänyt suorittaa varmistaakseen, että siemenet olivat muodostuneet ennen sadonkorjuuta. Alankomaat myöntää lisäksi, että vuonna 1994 koko hamppusato oli korjattu elokuun loppupuolella. Komissio on sitä vastoin osoittanut, että kolme kyseisenä markkinointivuonna käytetyistä lajikkeista oli myöhään kypsyviä lajikkeita [36] ja että 50 prosenttia siemenistä ei ollut voinut muodostua eli saavuttaa tahmeaa vaihetta ennen 1.9. Tästä syystä katson, että komissio ei ole rikkonut asetusta N:o 1164/89 tulkitessaan ilmaisua "siementen muodostuminen" sillä tavoin kuin se on sitä tulkinnut ja päättäessään, että EMOTR:n vastattavaksi voitiin ottaa vain puolet Alankomaiden vuonna 1994 budjettikohdassa 1402 ilmoittamista menoista.

43. Näin ollen myös toisen kanneperusteen toinen osa on hylättävä perusteettomana.

36 — Komissio ilmoittaa, että vuoden 1994 sato koostui 69-prosenttisesti kolmesta hamppulajikkeesta, jotka kuuluvat neljään ranskalaiseen lajikkeeseen, jotka kukkivat myöhemmin, ja että seuraavina vuosina Alankomaiden viljelijät valitsivat aikaisemmin kypsyviä lajikkeita eivätkä enää juurikaan kylväneet myöhemmin kypsyviä hamppulajikkeita.

E. Kolmas kanneperuste: perusteluvelvollisuuden laiminlyönti

Se lisää, että vaikka Alankomaat ei olisi noudattanut asetuksesta N:o 1308/70 johtuvia velvoitteitaan, laiminlyönti olisi ollut vähäinen ja sen seuraukset yhteisön taloudellisiin velvoitteisiin hampuntuotannolle myönnettävää tukea koskevan järjestelmän yhteydessä olisivat merkityksettömät.

44. Kantajana olevan jäsenvaltion mukaan riidanalaisen päätöksen perusteluista ei ilmene millään tavoin päättely, jonka perusteella komissio on soveltanut siihen 50 prosentin korjausta budjettikohdan 1402 osalta. Jotta päättely voitaisiin ymmärtää, on tutkittava vuoden 1995 yhteenvetokertomusta, jossa vedotaan asetukseen N:o 1308/70 ja "suuntaviivoihin". Suuntaviivoissa puhutaan kuitenkin vain 2, 5 ja 10 prosentin kiinteistä korjauskertoimista, eikä komissio ole selittänyt, miksi se ei ole valinnut jotain näistä kertoimista. Sitä, että on sovellettu 50 prosentin korjausta, koska sadonkorjuu on suoritettu ennen siementen muodostumista, eivät tue myöskään asetukset N:o 1308/70, N:o 619/71 ja N:o 1164/89.

45. Espanjan kuningaskunta arvioi, että oikeutta tulla kuulluksi koskevaa periaatetta ei ole asianmukaisesti noudatettu, koska komissio on jättänyt sille esitetyt selitykset huomiotta. Se katsoo lisäksi, että hyvän hallinnon periaatetta on loukattu, sillä komissio ei ole ottanut huomioon Alankomaiden viranomaisten esittämiä selityksiä eikä arvioinut niitä.

Kantaja on vakuuttunut siitä, että vaikka se on osallistunut menettelyyn, jonka päätteeksi komissio on antanut riidanalaisen päätöksen, komissio ei ole missään vaiheessa ilmoittanut selvästi perusteluja sille, miksi se on määrännyt 50 prosentin korjauksen, sillä se on yksinomaan ilmoittanut, että koska asetusta N:o 1164/89 sovelletaan hampuntuotantoon, on edellytettävä sadonkorjuun suorittamista siementen muodostumisen jälkeen koskevan velvoitteen noudattamista.

46. Toisin kuin Alankomaiden hallitus väittää, yhteenvetokertomuksesta ei mielestäni ilmene, että komissio olisi soveltanut 50 prosentin korjausta budjettikohtaan 1402 kuuluviin menoihin "suuntaviivoihin" nojautuen. Se ei ole maininnut myöskään asetusta N:o 1308/70 tässä yhteydessä vaan siinä yhteydessä, kun kyseessä on ollut kolmansista maista peräisin olevan hampun tuonnin valvonnan riittämättömyys, johon ei ole liitetty taloudellisia seuraamuksia.

47. Komissio on sitä vastoin perustellusti vedonnut asetukseen N:o 1164/89, jonka 4 artiklassa vahvistetaan edellytykset, joiden mukaisesti sadonkorjuu on suoritettava, jotta tuki myönnettäisiin. Alankomaat ei ole vuonna 1994 noudattanut yhtä näistä edellytyksistä eli sitä, että sato olisi korjattava vasta siementen muodostumisen jälkeen.

48. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perusteluvelvollisuuden laajuus riippuu kyseessä olevan toimen luonteesta ja siitä asiayhteydestä, jossa toimi on tehty. [37] Tilien tarkastamista ja hyväksymistä koskevia päätöksiä ei ole perusteltava yksityiskohtaisesti, koska ne tehdään kokonaisselvityksen tai -selvitysten sekä asianomaisen jäsenvaltion ja komission välisen koko kirjeenvaihdon perusteella, mikä osoittaa asianomaisen hallituksen osallistuneen kiinteästi päätöksen valmisteluun ja näin ollen tuntevan sen syyn, jonka vuoksi komissio ei ole katsonut kyseisten summien kuuluvan EMOTR:n vastattaviksi. [38]

37 — Asia 327/85, Alankomaat v. komissio, tuomio 25.2.1988 (Kok. 1988, s. 1065, 13 kohta) ja asia C-54/91, Saksa v. komissio (tuomio 22.6.1993, Kok. 1993, s. I-3399, 10 kohta).

38 — Asia 347/85, Yhdistynyt kuningaskunta v. komissio, tuomio 24.3.1988 (Kok. 1988, s. 1749, 60 kohta); asia C-238/96, Irlanti v. komissio, tuomio 1.10.1998 (Kok. 1998, s. I-5801, 22 kohta); asia C-44/97, Saksa v. komissio, tuomio 21.10.1999 (Kok. 1999, s. I-7177, 21 kohta); asia C-242/97, Belgia v. komissio, tuomio 18.5.2000 (Kok. 2000, s. I-3421, 95 kohta); asia C-245/97, Saksa v. komissio, tuomio 14.12.2000 (Kok. 2000, s. I-11261, 48 kohta) ja asia C-278/98, Alankomaat v. komissio, tuomio 6.3.2001 (Kok. 2001, s. I-1501, 119 kohta).

49. En ole Espanjan kuningaskunnan kanssa samaa mieltä siitä, että oikeutta tulla kuulluksi koskevaa periaatetta ja hyvän hallinnon periaatetta olisi loukattu. Komissio ilmoittaa, että Alankomaille on koko menettelyn ajan asianmukaisesti ilmoitettu perustelut, joiden vuoksi riidanalainen päätös on tehty, molempien osapuolten välisessä lojaalissa vuoropuhelussa, ja tämä ilmenee myös asiakirja-aineistosta.

Komissio on muodostanut lopullisen mielipiteensä vasta kantajaa kuultuaan ja tutustuttuaan sovitteluelimen lausuntoon sekä EMOTR:n komiteassa suoritetun harkinnan jälkeen.

50. Edellä esitetyn perusteella katson, että Alankomaiden hallituksella oli tiedossaan syyt, joiden vuoksi komissio sovelsi 50 prosentin korjausta budjettikohtaan 1402 kuuluviin menoihin, ja että riidanalainen päätös on siis pitävästi perusteltu.

51. Tästä seuraa, että tämäkin kanneperuste on hylättävä perusteettomana.

F. Neljäs kanneperuste: yhdenvertaisuusperiaatteen loukkaaminen

52. Alankomaat vetoaa siihen, että komissio on loukannut yhdenvertaisuusperiaatetta poiketessaan suuntaviivoistaan perusteluja esittämättä, vaikka nämä suuntaviivat eivät olekaan pakottavia.

53. Kuten olen jo edellistä kanneperustetta käsitellessäni todennut, suuntaviivat eivät olleet sovellettavissa nyt käsiteltävän asian taustalla olleisiin tosiseikkoihin, sillä ne koskivat yhden asetuksen N:o 1164/89 4 artiklassa asetetun edellytyksen täyttymättä jäämistä. Komissio ei ole myöskään soveltanut suuntaviivoja määrätessään 50 prosentin korjauksen hamppuun liittyvälle budjettikohdalle.

54. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan syrjintää on ainoastaan erilaisten sääntöjen soveltaminen samankaltaisissa tilanteissa tai saman säännön soveltaminen erilaisissa tilanteissa.[39]

39 — Asia C-279/93, Schumacker, tuomio 14.2.1995 (Kok. 1995, s. I-225, 30 kohta); asia C-411/96, Boyle ym., tuomio 27.10.1998 (Kok. 1998, s. I-6401, 39 kohta) ja asia C-333/97, Lewen, tuomio 21.10.1999 (Kok. 1999, s. I-7243, 36 kohta).

55. Koska nyt käsiteltävän asian taustalla oleviin tosiseikkoihin ei sovelleta suuntaviivoja vaan asetuksen N:o 1164/89 4 artiklaa, ei voida väittää, että komissio olisi loukannut yhdenvertaisuusperiaatetta niihin valtioihin nähden, jotka olivat sellaisessa tilanteessa, johon suuntaviivoja sitä vastoin voitiin soveltaa.

56. Tämäkin kanneperuste on hylättävä perusteettomana.

V Oikeudenkäyntikulut

57. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska ehdotan Alankomaiden kanteen hylkäämistä ja komissio on vaatinut kantajan velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut, vaatimus on hyväksyttävä. Espanjan kuningaskunnan, joka on osallistunut oikeudenkäyntiin väliintulijana tukeakseen Alankomaiden kuningaskunnan vaatimuksia, on vastattava omista kuluistaan.

VI Ratkaisuehdotus

58. Edellä esitetyn perusteella ehdotan, että yhteisöjen tuomioistuin

1) hylkää kanteen, jonka Alankomaat on nostanut Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta varainhoitovuonna 1995 rahoitettuja menoja koskevien jäsenvaltioiden tilien tarkastamisesta ja hyväksymisestä 3 päivänä helmikuuta 1999 tehdystä komission päätöksestä 1999/187/EY,

2) velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja

3) velvoittaa Espanjan kuningaskunnan vastaamaan omista kuluistaan.